No 296 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 12 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — De zitting der belgische afgevaardigden van gisteren is alnog besteed geworden met woordenwisselingen over de overeenkomst van Zonhoven. De heeren *de Merode*, *Polenus*, *Lebeau*, *Gendebien* en *Dumortier* hebben zich in deze zitting over de zaak weder laten hooren. De ministers, die eerst de toelating van buitenlandsche troepen voor den doortogt over het belgisch grondgebied hadden verdedigd met de bepalingen van de wet van 1 October 1831, welke tot den doortogt van vreemde troepen autoriseert, schijnen later dit middel te hebben opgegeven, daar het te blijkbaar was, dat die wetsbepaling zich niet tot vijandelijke troepen kon uitstrekken, en thans meer bepaald, ter regtvaardiging van meergenoemde schikking, de overeenkomst van 21 Mei willen laten gelden, wijl die de goedkeuring van de kamers en het land verworven had, daarbij van het beginsel uitgaande: wie het einde wil, wil ook de middelen. Aan het einde der zitting verklaarde de heer *Lebeau*, dat, volgens hem, het traktaat van 15 November de geheele wet van 1 October 1831 had opgelost of te niet gemaakt, van welke woorden de heer *Dumortier* acte nam, met verzoek ze in het proces-verbaal op te nemen. Laatstgemelde spreker bragt nog een aantal bedenkingen tegen de zaak in het midden, toen een groot deel leden van lieverlede de zaal verliet en de zitting dus van zelve opgeheven werd.

De heer *F. de Merode*, die in deze zitting de vroeger gemaakte aanmerkingen van den heer *Polenus* poogde te wederleggen, begon zijne rede met de voorstelling eener voliëre of warande, waarin zich arenden en ganzen bevonden, ten einde daarmede de kamer te vergelijken, als van welke de arenden de oppositie-leden en de ganzen de ministers en hunne verdedigers uitmaakten, terwijl hij al verder zeide, dat deze vogels nog bovendien in hunne vederen verschilden en de meerderheid van sommige alleen bestond in de sterkte en omvang van hunnen gorgel, bekwaam om ook tot het doofste oor door te dringen. Deze vreemde door sommigen voor zeer juist gehouden inleiding, die door den uitroep van den heer *Rodenbach* werd afgebroken: dat de kamer toch geene menagerie was! verwekte overigens bijster veel gelach onder de leden van de achtbare vergadering.

De *Indépendant* had aangekondigd, dat in de zitting van gisteren een voorstel voor een adres aan vorst *Leopold* tegen de overeenkomst van Zonhoven zou gedaan worden, dan niets dergelijks heeft er plaats gehad.

— Het hoog militair geregtshof te Brussel heeft, na bediscussiëring van de ontwerpen voor de militaire regtspleging, waarvan de belgische oorlogsminister, generaal *Evain*, laatstelijk in de kamer gesproken heeft, aan de ministers van oorlog en justitie een afschrift van deszelfs arbeid gezonden, bestaande in een wet-ontwerp voor de organisatie van het krijgsregt, in een ontwerp voor de militaire procedure, een ontwerp van straf-wetboek en een voor de krijgstucht.

— Van wege de gentsche katoenfabrikeurs is eene deputatie van drie hunner, met eene petitie aan vorst *Leopold* over den staat van het fabriekwezen, naar Brussel vertrokken.

— De geruchten omtrent eene verandering van bewindslieden te Brussel blijven voortduren, zonder tot nog toe op eenen wezenlijken grond te berusten.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 95¾; Braz. 67¼; Sp. perpet. 63¾,62⅞,63; 3 pCt. 40⅞; Uitgest. 13¾,⅞,⅝; Sicil. 91; Rom. L. 91.

FRANKRIJK

PARIJS, den 8sten December.

De ministeriele bladen gaan heden de Spaansche aangelegenheden met stilzwijgen voorbij. Ook de berigten van de grenzen zijn niet zeer belangrijk, blijkens het volgende uit eene correspondentie van Bayonne van den 4den dezer overgenomen:

„ Eenige reizigers van Madrid komende, maken gewag van eene nederlaag, welke den priester *Merino* in de omstreken van Oca zoude zijn toegebragt, doch men weet volstrekt niet door wien deze overwinning moest behaald zijn, en hetzelfde gerucht is reeds zoo dikwerf verspreid, dat het zonder stelliger berigten geen geloof vindt. Overigens is het niet moeijelijk *Merino* te slaan, maar zeer bezwaarlijk hem meester te worden of alle hulpmiddelen af te snijden.

„ Aan de grenzen is niets belangrijks voorgevallen. De insurgenten zijn verspreid en vormen slechts kleine benden, die zich des noods op Fransch grondgebied kunnen redden. De vrees is zoo algemeen, dat men waarschijnlijk door eenige mobiele kolonnen hen geheel uiteen zou drijven. In Arragon daarentegen schijnt de opstand nog voortgang te maken, doch de generaal *Llander* heeft uit Katalonien een genoegzaam aantal troepen afgezonden, om dien verder te stuiten.

„ Uit Estramadura en Valencia heeft men heden niets vernomen. Te Madrid is alles rustig.

„ De junta van Guipuzcoa, uit Tolosa verdreven, bevindt zich nog altijd in de sterkte San Miguel de Excelsis.

„ Men verhaalt nog, dat eene bende Karlisten op nieuw eenen aanval gewaagd heeft op het arsenaal van Orbaiceta, waar de kolonel *Eraso* reeds eenmaal het hoofd stootte. Men heeft troepen afgezonden, om de bezetting te ondersteunen.”

— Bij het gouvernement zijn dezen nacht depeches van Madrid ontvangen, die, zoo men zegt, van den 3osten zijn gedagteekend, en voor de belangen der koningin vrij gunstig luiden.

— De naderende zitting der wetgevende kamers, geeft bij voorraad aan de oppositie-bladen stof tot allerlei vermoedens en redeneringen, over de houding die het ministerie daarbij zal aannemen. De ongunstige toestand der finantien, die een merkelijk te kort opleveren, wil men volstrekt, dat tot eene gedeeltelijke wijziging van het bestuur zoude leiden. De heer *Humann* zoude onder anderen nog in de laatste bijeenkomst der ministers verklaard hebben, dat hij veeleer zijn ontslag zoude nemen, dan voor het ministerie van oorlog een budget voordragen, zoo als dat door den maarschalk *Soult* werd ontworpen.

De algemeene raad van koophandel, landbouw en nijverheid, heeft voor een paar dagen hare zittingen, onder voorzitterschap van den minister van koophandel, geopend. Het belangrijkste tot nu toe daarbij verhandeld, betreft de vraag, in hoe verre het geraden zoude zijn, de inkomende regten op de steenkolen, zoo als zulks door Belgie wordt verlangd, eene verandering te doen ondergaan. Het schijnt dat het meerendeel zich niet gunstig over dit voorstel heeft uitgelaten, meenende dat Frankrijk volkomen in staat is, in de behoefte dezer brandstof te voorzien.

(Heden, uithoofde van den zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den December.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* zal, naar men thans verzekert, aanstaanden zondag uit 's Hage naar Petersburg vertrekken.

— Gisteren heeft de centrale afdeeling van de Tweede Kamer wederom eene bijeenkomst met den minister van finantien over de aanhangige financiele ontwerpen gehouden. Naar men verzekert zijn er, nopens de begrootings-wetten, nieuwe verzekeringen door het bestuur gegeven, omtrent de daar te stellen bezuinigingen in de staats-uitgaven, welke vergezeld zijn geworden van eene nieuwe wijziging in de begrootings-wet van uitgaven der sommen, voor oorlog en marine uitgetrokken, en volgens welke derzelver bedrag als credieten zouden moeten worden beschouwd. Overigens verwacht men welhaast eene openbare zitting, waarin het verslag der centrale afdeeling zal worden uitgebragt, over het ontwerp van wet betrekkelijk de woelingen, en tevens zal worden aangeboden een ontwerp van wet tot beschikbaarstelling der oorlogs-credieten, welke aan de Regering slechts tot 1° november dezes jaars waren toegestaan.

— Uit Warschau schrijft men van 26 November: „ Z. M. de keizer heeft voor het geheele koningrijk Polen eene ligting van rekruten bevolen; dezelve neemt met den 1sten December dezes jaars eenen aanvang. Alle personen van het mannelijke geslacht, van 20 tot 30 jaren, behooren tot deze ligting. Eene uitzondering wordt daarvan gemaakt, ten aanzien van éénige zoons; - éénen zoon uit elk huisgezin, naar de keuze der ouders; - de voogden van minderjarige broeders en zusters wier ouders overleden zijn; - de buitenlanders en derzelver zoons, die buiten 's lands geboren zijn; - de burgerlijke ambtenaren; - de Katholijke en Grieksche geestelijken; de Evangelische predikanten; - de Hernhutters en Mennisten; - de hoogleeraars en leeraars van openbare scholen, de praktiserende geneesheeren en heelmeesters; - de ondernemers van fabrijken, kunstenaars; - postiljons; - Joden, welke tot de christelijke godsdienst zijn overgegaan; - de Israëliten; - en eindelijk de zoons van edellieden, en van officieren en ambtenaren van [illegible]

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den December.

Het regeringsblad van Baden, van den 30sten November, heeft op nieuw bekend gemaakt de in het vorige jaar uitgevaardigde verordeningen betrekkelijk de volksvereenigingen, en voegt er het navolgende nieuwe bevelschrift bij:

» 1°. De overheden vermogen ieder ontworpene volksvereeniging verbieden, welke de openbare rust of het algemeene welzijn bedreigt, en kunnen ook, in die veronderstelling, eene reeds vereenigde vergadering bevelen uiteen te gaan.

» 2°. Hij, die aan zoodanig een bevel niet gehoorzaamt, die aan eene vereeniging, welke hij weet, dat verboden is, deel neemt of een' anderen overhaalt dezelve bij te wonen, zal met eene geldboete van 60 gulden, of met eene gevangenis, welke niet langer dan van acht weken mag zijn, gestraft worden; alles onverminderd andere bij de wet bepaalde straffen, in geval van wederstand, of misdrijven bij die gelegenheid gepleegd."

— Uit het groothertogdom Hessen-Darmstadt wordt gemeld, dat de reeds lang voorgenomene vereeniging der Lutherschen en Hervormden, in dat groothertogdom, op het aanstaande kersfeest zal plaats vinden.

— De standen van het Groot-Hertogdom Weimar zijn den 1sten dezer geopend, om zoodra mogelijk het traktaat, waarbij ook deze staat tot het Pruissisch tolstelsel zoude toetreden, in overweging te nemen.

— Aan de tweede kamer der Wurtembergsche standen is op den 4den dezer door den minister van binnenlandsche zaken te kennen gegeven, dat de zitting eerlang zoude geschorst worden, vooral met oogmerk om de nieuw voor te dragen wetten, waaronder het ontwerp van een wetboek van strafregt, behoorlijk in gereedheid te kunnen brengen, en aan eene commissie, door de standen uit hun midden te benoemen, ter overweging voor te leggen.

— In de beide Zwitsersche kantons St. Gall en Genève zijn de handelingen der afgevaardigden ter landdag zoo zeer misprezen, dat deze zich genoodzaakt hebben gezien hun ontslag te nemen.

— Te Freiburg hebben den 1sten dezer des nachts eenige ongeregeldheden plaats gehad, doordien een aantal studenten, voorbij de hoofdwacht gaande, poolsche krijgsmarschen floten en zongen; de rector der universiteit en de plaats-kommandant herstelden echter spoedig de orde; niettemin werden er ettelijke bajonnetsteken en kolfslagen gegeven.

— Door de provinciale regering van Rhijnbeijeren is den 4den dezer een besluit des konings van Beijeren van 14 November bekend gemaakt, waarbij bepaald wordt, dat de stad Germersheim (omstreeks 5 uren van Landau aan den linker Rhijnoever gelegen) tot eene vesting zal gemaakt worden, en dat onmiddellijk het noodige moet worden verordend, om de tot dat einde vereischte gebouwen en landerijen aan te koopen. De bekendmaking der genoemde regering houdt voorts in, dat voortaan alle de verordeningen, betrekkelijk de dienst en de politie in de vestingen, in Germersheim moeten in acht genomen en gehandhaafd zullen worden.

— Het Grieksch Regentschap heeft naar men verneemt eene bijzondere commissie benoemd, bestaande uit twee duitsche bouwkundigen en twee grieksche geleerden, welke gezamenlijk belast zullen worden de gedenkstukken der oudheid door geheel Griekenland op te sporen en te beschrijven.

— Bijzondere berigten uit Konstantinopel van den 11den november vermelden:

» In den nacht van den 3den op den 4den brak hier op nieuw een brand uit, die spoedig gebluscht werd, doch niet te min ten bewijze strekt, dat de kwaadwilligheid nog steeds voort woedt. Bij de bevolking bemerkt men intusschen geene grootere bezorgdheid. Het schijnt dat men zich ook aan dit gevaar begint te gewennen. De koers van het turksche geld is dezelfde gebleven. In de provincien zijn eenige ambtenaren verplaatst. De voormalige kaimakan-bassa, *Achmed-Chulussi* werd stadhouder van Mentsch; en de gewezen groot-vizier *Rechid-Mehemed* gouverneur van Sivas. De intendantsplaats bij het arsenaal is afgeschaft, of liever aan een ondergeschikt ambtenaar, onder het toezigt van den kapudan-bassa opgedragen. De gewezen bassa van Janina is hier aangekomen. - Brieven uit Alexandrien van den 1sten en 4den dezer vermelden, dat *Mehemed*-ali aan vier bankiers-huizen gelast heeft vijf millioenen piasters aan de Porte te betalen. Dit is juist het bedrag van de jaarlijksche schatting voor Egypte. Doch daar men nog een jaar daarvan ten achteren is, en voor de nieuw verkregene provincien voor twee jaren niet minder dan 40 millioenen blijft verschuldigd, zoo weet men niet of de Porte zich met deze betaling zal te vrede stellen, ofschoon vele van gevoelen zijn dat zij niet zoude volgen, indien zulks niet opzettelijk bij verdrag wa-re bepaald. Van het eiland Candia zijn geene nadere berigten ontvangen. Op Samos duurt de tegenstand voort, en wordt zoo men zegt door vreemde zendelingen aangestookt."

— Een reiziger, die, na 16 maanden afwezendheid, weder onlangs te Alexandrië terug gekeerd is, schrijft van daar, onder dagteekening van den 4den November, dat bij genoemde stad veel verfraaid en vergroot heeft gevonden. » Ofschoon dezelve slechts 36,000 zielen telt," gaat hij voort, » heeft de stad een regt levendig aanzien, daar er altijd eenige duizende landtroepen in bezetting liggen, een zeer groot aantal lieden in het arsenaal werken, en vele duizende zeesoldaten op de haven zijn. De Egyptische vloot telt nu 7 linieschepen, 7 fregatten, 5 korvetten, 6 brikken en verscheidene goeletten. Ook wordt er aan twee linie- en verscheidene kleinere oorlogsschepen gewerkt.

» De Egyptische *Moniteur*, van 2 November, zwijgt volkomen van de onlusten in Syrie en op Candia, waaruit men besluiten kan, dat de rust in die streken nog niet hersteld is: ook is *Osman*-pacha met een deel der vloot nog niet terug gekeerd.

» De Nijl heeft dit jaar de gewone hoogte niet bereikt, zoodat men vreest, dat het aanstaande jaar niet zeer vruchtbaar zijn zal.

» Vader *Enfantin* is voor eenige dagen met een deel zijner St. Simonistische apostelen van hier naar Caïro afgereisd, nadat zich eenige dagen vroeger *Mehemed*-ali naar diezelfde plaats begeven had, om daar den winter door te brengen. Gedurende zijn verblijf alhier, heeft *Enfantin* slechts eenmaal de stad, het tuighuis en verscheidene oorlogschepen bezocht, en is hij bijna gedurig, om zich niet aan de nieuwsgierige blikken des volks bloot te stellen, op het koopvaardijschip gebleven, dat hem van Triest naar deze stad heeft vervoerd. Hij heeft echter verscheidene personen bij zich ontvangen."

KEIZER NICOLAAS.

(Vervolg van No. 292.)

Nimmer heeft een vorst, bij het aanvaarden zijner regering, meer regt gehad om te straffen, dan keizer *Nicolaas*, en welligt heeft nimmer een mensch meer moeite dan hij gedaan, om onschuldigen te vinden, ten einde, zoo veel als het in zijn vermogen was, de vlekken van bloed en tranen te doen verdwijnen, die zij badden moeten doen storten. De naastbestaanden der veroordeelden klommen in graden, ten einde daardoor onwedersprekelijke bewijzen te leveren, dat des keizers ongenade zich niet verder dan tot de schuldigen uitstrekte.

Maar te gereeder vergeet men de dagen van genade en vergiffenis, om daden van wederwraak tegen de Polen en Lithauwers aan te halen. Hoe geneigd men ook is, belangstelling in hunne ongelukken aan den dag te leggen, is het toch geoorloofd zich af te vragen, of de Czaar in dit geval minder onverbiddelijk *konde* zijn. Mogelijk ware een *Titus*, in de omstandigheden waarin *Nicolaas* zich bevond, van den troon gevallen, of even als *Sylla* genoodzaakt geweest, toevlugt tot het verbannen te nemen.

Men beschouwt de aan den dag gelegde gestrengheid jegens Polen, en de vernietiging der nationale instellingen van dat koningrijk, als een gevolg van den vermoedelijken afkeer des keizers, tegen alles wat slechts eenigzins op vrijheid gelijkt. Daarenboven verspreiden de vaderlandsche heldengrootheid der Polen, de roemrijke herinneringen uit hunne geschiedboeken, maar vooral hunne ongelukken, eenen schitterenden glans over hunne zaak, en doen tevens betreuren, dat zulke heerlijke pogingen tot niets gediend hebben, dan om hen een graf te graven. Maar wanneer hunne poging bewonderenswaardig zijn, hoeveel pogingen zijn dan daartegen niet aangewend moeten worden, om de hunnen op te wegen? Hoe vele opofferingen heeft Rusland niet moeten brengen, om eene verovering te behouden, die het niet gewenscht had. Het was *Catherine II*, die, meer aan hare zucht naar overheersching, dan aan de belangen van haar volk gehoor gevende Polen overheerde om daardoor meer Europeaansch te worden. Het russische volk begreep echter dat de Czaar zijne koningskroon moest verdedigen, en dat de eer der russische wapenen niet gedoogde terug te wijken voor hunne oude mededingers, die ook vroeger nimmer medelijden aan de Moscovieten getoond hadden. Eene deputatie van groote handelaren uit Moscou, kwam den Keizer alle hulpmiddelen aanbieden, waarover hij zoude willen beschikken. Deze stap van den handel is opmerkenswaardig en bewijst reeds den hoogen trap van aanzien en vastheid, waartoe die klasse geklommen is; terwijl het tevens de nationale gezindheid van het Russische volk duidelijk genoeg aan den dag legde. Na de inname van Warschau hadden halve maatregelen Rusland ontevreden gemaakt, zonder Polen daarom te voldoen. In dezen tweestrijd, besloot *Nicolaas* naar de stem zijner getrouwe onderdanen, die voor hem bloed en goed wilden opofferen, te luisteren. Met den keizer te smeeken van de nationaliteit der Poolsche natie niet te herstellen, betoogden de Russen te gelijkertijd, dat, na reeds zoo vele moeite en kommer aan het keizerrijk berokkend te hebben, deze nationaliteit dat zelfde rijke aan nieuwe schokken zoude blootstellen. » Wij hebben niet gewenscht " zeiden zij " dat de Polen onze broeders wierden; want wij beminnen ze evenmin, dan zij

ons beminnen. Het was de zucht naar overheersching, die uwe voorzaten bezielde, welke deze verovering gewild heeft, en na u geholpen te hebben dezelve te behouden, vragen wij niet anders, dan hen buiten staat te stellen ons later te kunnen benadeelen." Dit was echter de eenige vordering niet, waaraan de Czaar voldoen moest. Het zal niet onbekend zijn, dat de ijdelheid der Russen dikwerf is gebelgd geworden, door te zien, dat de Polen beschouwd werden, hun in staatkundige beschaving verre vooruit te zijn, dewijl men aan hen een constitutioneel gouvernement toekende. Konde men dan verwachten, dat zij met welgevallen hunne mededingers van eeuwen herwaarts, en hunne vijanden van den vorigen dag, wederom in alle die voordeelen zouden kunnen zien treden; voordeelen die zij hun benijden, en hen niettegenstaande hunne muiterij, beter te zien behandelen, dan zij zelven, die zoo getrouw gebleven waren, behandeld werden? Wanneer de Polen de genade en de vergiffenis des keizers hadden kunnen of willen inroepen, dan had deze zich edelmoedig kunnen toonen, en zijne onderdanen hadden zijne grootmoedigheid niet kunnen misbillijken, wanneer het oproer de wapens had nedergelegd, om deszelfs roepstem om vergeving aan het hart des keizers te rigten. De volharding in den ongelijken strijd mogt in het oog der Polen eene noodzakelijkheid toeschijnen; maar aan deze volharding alleen moeten zij de vernietiging van alle hunne vrijheden toe schrijven. Men doet alzoo onregt, de oorzaken daarvan te zoeken in den vermeerden afkeer van *Nicolaas* voor publieke en maatschappelijke vrijheden,

Deze Vorst is verre van de beschaving vijandig te zijn. Zij die dagelijks op zijne grondbeginselen schimpen, wat zouden zij zeggen, wanneer men hen antwoordde, dat, indien *Nicolaas* Koning van Frankrijk ware geweest, hij dan voorzeker het charter als *eene waarheid* zoude beschouwd hebben? Uit het hiervolgend gezegde zou men die gevolgtrekking moeten opmaken uitdrukkingen die de Czaar in het begin van 1830 woordelijk bezigde, en voor welker echtheid de schrijver kan en wil instaan. Zie hier, wat de *Noordsche despoot* zeide, bij gelegenheid dat Frankrijk met staatkundige schokken (*coups d'états*) bedreigd werd: » Een gouvernement, welk ook deszelfs vorm zij, moet altijd met kracht doch ook openhartig te werk gaan. Een Koning, is hij constitutioneel, dan moet hij het ook *opregt* zijn; is hij absoluut, dan moet hij het ook openlijk zijn, zooals ik het ben. Deze laatste manier van regeringvorm heeft ook zijne moeijeheden; het oppermagtig gezag heeft ook verpligtingen, en de dringendste daarvan is, eene altijd durende, altijd aanhoudende *regtvaardigheid*. Wanneer ik door middel van eene grondwet mijn rijk moest besturen, dan zoude niets in staat zijn, mij daarvan te doen afwijken, en door de grondwet zelve te eerbiedigen, zoude ik dezelve ook bij mijne onderdanen in eerbied houden . . . . . ."

Men zal daarop uitroepen: maar Polen? . . . . . Polen bezat eene constitutie, en heeft *Nicolaas* die geëerbiedigd? Dit is eene vraag die niet bestreden behoeft te worden. De Polen, die opregt willen zijn, komen daarin overeen, dat zij niet opgeslaan zijn, omdat hunne grondwet geschonden was. zij wilden meer dan die grondwet en daarin verschilde hunne omwenteling met die der Franschen; die slechts het charter van 1814 ongeschonden wilden [illegible] een geheel onafhankelijk volk zijn, en dit zullen zij telkens willen, wanneer zij zich slechts sterk genoeg gevoelen, om het te kunnen beproeven. De grieven die zij voorgaven, waren niets dan voorwendsels; de oorzaak was het gevoel van nationaliteit, die bij de krijgszuchtige volken niet uitsterft, maar die in het ongeluk zoowel als in den voorspoed steeds voedsel vindt. Voorzeker heeft men zich tegenover de Polen schuldig gemaakt aan grove misslagen; door ze niet te begaan, had men deze groote gebeurtenis slechts eenigen tijd *verschoven*; overigens moet men deze misslagen meer aan *Constantyn* dan aan *Nicolaas* wijten; die tegenover zijnen ouderen broeder in eene zeer moeijelijke stelling stond.

Is men dan niet geneigd, om aan de woorden van eenen vorst, die in eenig onderhoud hem ontsnappen, het afdruksel zijner gevoelens te zien; zie hier een ander voorbeeld zijner regtschapenheid, dat men zonder vrees van tegengesproken te worden als vrijzinnig kan aannemen, en die weinige lieden in het hart van een oppermagtig vorst zouden zoeken. Het geldt hier geene in een gesprek [illegible] uitdrukkingen, maar wel eene doordachte daadzaak. Eenige maanden vóór de onderteekening der beruchte ordonnantien van de maand Julij werd de Hertog *de Mortemart*, toenmaals gezant van Frankrijk aan het Petersburger hof, bij zijn vertrek naar Parijs door Keizer *Nicolaas*, met eenen eigenhandigen brief aan *Karel X* belast; en in dezen brief smeekte de autokraat den constitutionelen koning, toch niet van den grondwettigen weg af te wijken; hij verborg daarbij niet, dat, na de ingewonnen berigten te oordeelen, hij met de verkrachting van het charter, niet alleen zijne kroon, maar ook de rust van Europa op het spel zette.

Voor degenen, die altijd aan de opregtheid twijfelen, en die voorzeker niet zullen nalaten om arglistig te doen opmerken, dat indien er minder gevaar geweest ware om het charter te verkrachten, *Nicolaas* voorzeker de eerbiediging van hetzelve niet zoude hebben aanbevolen, zal ik de volgende anecdote ter nederstellen.

Sedert eenige dagen was men te St. Petersburg van de verschrikkelijkste ongerustheid ten prooi. In Parijs vochten de burgers in de straten en men verwachtte eene omwenteling te zien uitbreken. Het was reeds negen uren des avonds geslagen, toen een renbode uit Parijs op het kasteel Petershof, alwaar de keizerlijke familie zich bevond, aankwam. Naauwelijks heeft de keizer een oog in den brief geslagen, of bleek en ontsteld stort hij in het vertrek der keizerin, die zich aldaar met twee harer vertrouwelingen bevond. Dáár las hij overluid de hem toegezondene depeche, die hem de vlugt van *Karel X* naar Rambouillet en deszelfs vervallen-verklaring van den franschen troon meldde. Eene diepe stilte volgde op deze lezing, toen de groothertog, vermoedelijk erfgenaam van de Russische kroon, een lief en schoon kind, vrolijk het vertrek kwam binnen huppelen, en met een lagchend gezicht, dat tegen de anderen zoo zeer afstak, den zegen van zijnen vader en moeder kwam vragen. Beiden omhelsden het kind met eene levendigheid, die beider aandoeningen op dat oogenblik duidelijk genoeg afschetste. Het kind vertrok, doch de kolonel, die den jongen vorst, als gouverneur, nimmer uit het oog verliest, werd door den keizer terug geroepen, terwijl hij dezen toevoegde: » Hoor naar het volgende verhaal, van hetgeen in Frankrijk thans voorvalt mijnheer . . . ." De keizer las daarop den voornaamsten inhoud van den ontvangen brief, en liet er de volgende woorden op volgen: » Maak u deze groote les ten nutte, om uwen leerling onder het oog te brengen, den eerbied dien hij aan zijne verpligtingen verschuldigd is, en dat ook koningen gestraft worden wanneer zij hun woord breken."

(*Het vervolg hierna.*)

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Men meent, dat er eerlang belangrijke bijzonderheden aan het licht zullen komen betrekkelijk den beroemden Wallenstein, en dat daaruit blijken zal, dat de beschuldiging van Hoog-Verraad, tegen dien vermaarden Veldheer ingebragt, ongegrond is geweest. De Vorst von Windischgrätzch is in de gelegenheid geweest, om daaromtrent navorschingen te doen, niet alleen in de nagelatene papieren van Wallenstein, maar ook in de keizerlijke Archieven, en uit deze nasporingen zoude blijken, dat van de Bescheiden, door welke Graaf Piccolomini het Hoog-Verraad heeft trachten te bewijzen, geen enkel spoor in het oorspronkelijke te vinden is. Men gelooft zelfs, dat dit Historisch geschilpunt aan een Geregtelijk onderzoek zal onderworpen worden, 't welk de teruggaaf der verbeurd-verklaarde goederen aan de afstammelingen des vermaarden mans zou kunnen ten gevolge hebben. — In *Wurtemberg* heeft zich eene vereeniging gevormd om in het dorp *Hohenstaufen*, de oude kerk, een der weinige gedenkteekenen uit den tijd van het Zwabische Keizers-huis, in eenen staat terug te brengen, welke met deszelfs geschiedkundig karakter overeenkomt. De Historieschilder Dietrich en de Beeldhouwer Wagner zullen dezen arbeid op zich nemen, en aan het hoofd der vereeniging staat *Zwabens* Geschiedschrijver von Pfister.

Rusland. — Bij eene ukase van den 8sten der vorige maand heeft de keizer de oprigting bevolen eener Universiteit te *Kiew*, welke den naam zal dragen van *Keizerlijke Universiteit van St. Wladimir*. Het Lyceum van *Kremenescz* zal naar *Kiew* worden overgebragt en den grondslag uitmaken der nieuwe Universiteit, welke vooreerst twee faculteiten zal hebben, die der Wijsbegeerte en van het Regt, terwijl de hoop gegeven wordt, dat later de faculteit der Geneeskunde daarbij zal gevoegd worden. — Onder de geschenken, welke de Turksche Gezant Achmed-Pacha aan den keizer en de keizerin zal aanbieden, en waarvan men de kostbaarheid kan afmeten naar een paardentuig, welks waarde op zes tonnen gouds wordt geschat, bevindt zich ook een oude sabel, welke op last van den sultan met edelgesteenten bezet is. Deze sabel bevond zich in eene der tuighuizen te *Konstantinopel* en wordt gezegd toebehoord te hebben aan Constantyn Paleologus, die, bij de verdediging van *Konstantinopel* tegen de *Turken* in het jaar 1453, zich groot hebbende getoond als Vorst, als Christen en als Soldaat, ziende dat alles verloren was, zich onder vijanden stortte en den heldendood vond. — Op keizerlijk bevel zal te *Petersburg* eene nieuwe Sterrewacht gebouwd worden, welke van de best mogelijke werktuigen zal voorzien worden. Voor den aanbouw van de Sterrewacht is voorloopig eene som van 100,000 roebels aangewezen, en in het voorjaar zal daarmede een begin gemaakt worden, zijnde de keus der plaats aan de Akademie der Wetenschappen opgedragen.

Engeland. — Een buitengewoon Vioolspeler, met name Masoni, onlangs uit *Indië* gekomen, heeft den 30sten der vorige maand voor den koning en de koningin van *Engeland* zijn kunsttalent doen hooren. Zoo de berigten niet overdreven zijn, zou deze kunstenaar den wijdvermaarden Paganini in de schaduw stellen. Van laatstgenoemden is weder een staaltje van gierigheid aan den dag gekomen. Zekere Fremon namelijk heeft hem gedagvaard wegens eene som van 31 p. st. 10 sh. als zijnde deszelfs Agent geweest. Deze man bragt eenige experts mede, die verklaarden, dat voor al de moeite, welke Fremon gehad had met de Tooneeldirectiën, de Orchesten en het Publiek, twee guinjes voor één avond niet te veel was, te meer daar men berekenen kon, dat Paganini voor ieder uur spelens in *Engeland* 200 p. st. gewonnen had. De groote vioolspeler is in 't ongelijk gesteld en veroordeeld de gevraagde som te betalen. — In de dagbladen vindt men de volgende opgaaf van het getal Leden der onderscheidene geleerde Genootschappen in *Engeland*: De koninklijke Maatschappij, 750; het genootschap van oudheidkundigen, 800; het koninklijk Instituut, 758; de koninklijke maatschappij voor de Aardrijkskunde, 700; het Geologisch Genootschap, 700; het Linneaansch Genootschap, 800; het Genootschap voor Tuinbouw, 1875; het Zoölogisch Genootschap, 2446; het Sterrekundig Genootschap, 320; de Maatschappij der kunsten, 1060; de koninklijke Maatschappij van Letterkunde, 271; het koninklijk Asiatisch Genootschap, 560: makende te zamen uit een getal van 10,000, hetwelk, wanneer de geneeskundige en andere maatschappijen daarbij gevoegd wierden, tot 14,800 klimmen zou. Men moet hierbij in 't oog houden, dat al deze

Genootschappen uit bijdragen van de Leden, bij wijze van inschrijving, onderhouden worden.

FRANKRIJK. — De beroemde Heelkundige Baron BOYER, dezer dagen overleden [zie ons N°. van 1 en 2 Dec.], had bij zijn testament zijn uitdrukkelijk verlangen te kennen gegeven, dat bij zijne begraving geene aanspraken zouden gedaan worden, gelijk anders gewoonlijk is. Zijn lijk is derhalve, in tegenwoordigheid van eene talrijke schare, welke de uitvaart bijwoonde, met eene plegtige stilte ter aarde besteld. — De erfgenamen van LAPEYROUSE hebben aan de stad *Toulouse* ten geschenke gegeven *het Herbarium der Pyreneën*, een werk, 't welk uit 45 deelen in folio bestaat, en waaraan die geleerde Natuurkundige meer dan 30 jaren met ongeloofelijke zorg en vlijt gearbeid heeft. De stad *Toulouse* heeft dit bezit te danken aan haren stadgenoot, den kolonel DUPUY, die de erfgenamen van LAPEYROUSE, wiens gemeenzame vriend de kolonel geweest was, tot het doen van dit geschenk heeft overgehaald. — Het Departement *du Lot* heeft besloten een gedenkteeken op te rigten voor CHAMPOLLION, *de jonge*, te *Figeac*, zijnde de geboorteplaats van dien beroemden beoefenaar der Egyptische oudheden en geschiedenis.

ITALIË. — Te *Ferrara* is den 16den November het standbeeld van ARIOSTO ingewijd. *Ferrara*, eene der schoonste steden van *Italië*, is de geboorteplaats van verscheidene beroemde mannen, als ARIOSTO, GUARINO, de STROZZI'S, de drie BENTIVOGLIO'S, BARTOLI, DOMIN. MARIN. NOVARO, dien men algemeen houdt voor den leermeester van COPERNICUS, BOJARDO, ALPH. VARANO en VINCENT MONTI, dien men in onzen tijd voor den vorst der Italiaansche poëzij verklaard heeft. Ook TASSO heeft in *Ferrara* den meesten tijd van zijn leven doorgebragt en de meeste zijner meesterstukken vervaardigd. Het fraaije plein, waar het standbeeld van ARIOSTO is opgerigt, droeg sedert lang den naam *piazza Ariostea*. Men is dit gedenkteeken verschuldigd aan den Burgemeester Graaf TROTTI, die daarin door het stedelijk Bestuur ijverig is bijgestaan. Onder de verzen, welke bij die gelegenheid vervaardigd zijn, onderscheidt men een sonnet van BOZZOLI, schrijver van een werk over de kruidkunde en den landbouw, van eene verhandeling in het vak der Fraaije Letteren en vertaler van verscheidene Fransche treurspelen en gedichten van BYRON.

AFRIKA. — JUSSUF ZIJA EFFENDI, lid van den Raad van *Kaïro*, heeft bij eene reis naar *Berber* den boom *Ocher* ontdekt, uit welks schors draden gemaakt worden, gelijk aan de hennip, waarvan touw kan geslagen worden. De inwoners verhaalden hem, dat de kool van dezen boom een uitmuntend buskruid opleverde. Op dit berigt heeft de Raad van *Kaïro* hout en schors van dien boom doen komen, om daarmede proeven te nemen. — In de woestijn van *Assuan* is onlangs ontdekt, dat aldaar aluin gevonden wordt, welke in de Oase *E-Ouah* onder het opzigt van den Fransche Scheikundige AIME bewerkt wordt.

NEDERLANDEN. — Onlangs is met eenigen ophef eene uitvinding aangekondigd, welke te *Brussel* zou gedaan zijn, om namelijk eene geheele courant op steen te brengen en daarvan dan een duizendtal exemplaren te maken. Thans zendt de Heer L. EYMAAL, Steendrukker te *'s Gravenhage*, ons twee proeven van deze kunstbewerking, door hem genomen, zijnde de eene een afdruk van een gedeelte van de Staatscourant, de andere van de Bredasche Courant van gisteren (10 Dec.). Deze proeven, hoezeer het oorspronkelijke van de Bredasche Courant nog ter lezing moest dienen, nadat het tot het gemelde einde gebruikt was, zijn allezins voldoende, en strekken ten bewijze, dat men tot de bedoelde kunstverrigting bij ons niet minder in staat is, dan elders, al wordt er geen ophef van gemaakt, als van eene nieuwe *Uitvinding*.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, den 10den December.

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.		pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
NEDERLANDEN.									
Werkel. schuld	2½	49 9/16	49 11/16	49 9/16	Cert. dito 1831	5	93¼	93⅜	
Dito dito	5	94	94 3/16	94 3/16	Obl. te London	5			
Uitgestelde dito					Certif. te Hamb.	5			
Kansbill. dito		22 3/16	22¼	22 3/16	Inschrijv. Assig.	6	66⅝	67	66⅞
Amort. Syndic.	4½	88½	88¾	88½	Certificat. dito	6			
Dito dito	3½	71⅝	72⅛	71⅝	POLEN.				
Schatkistbiljett.	6	102⅝	102¾		Aand. Loot. fl. 300				
Oorlogslaten	5	100 5/16			PRUISSEN.				
Leening 1831	6	103¼			Dito dito R. 50		91¾		
Handel-Maats.	4½	98¼	98⅜	98 5/16	OOSTENRIJK.				
FRANKRIJK.					Dito dito f 100				
Inschr. Grooth.	3	76⅛	76¼	76⅛	Dito dito » 250	4			
ENGELAND.					Metalliek	5	93⅛	93¼	93⅛
Dito per 12 Aug.	3				Dito Lond. gen.	5			
SPANJE.					Dito	2½	50		
Certificat. Amst.	5	62⅝	62¾	62 7/16	Oblig. *Goll & C.*	5			
Dito f 1000	3	39⅝	39⅝	39 7/16	Dito	4			
Uitges. 3 pc. Sch.	5	13 5/16	13 5/16	13 3/16	Cert. Stadsb. dit.	2½			
Cert. Bons. Lond.	5	18⅜	18¼	18⅜	Ween. Bankact.	3			
NAPELS.					DENEMARKEN.				
Certificat. *L. & B.*	5	84			Leening te Lond.	3			
Dito *Falc. & C.*	5				BRAZILIEN.				
Leen. Lond. *R.*	5				Dito *Rotschild*	5	67½	68	67½
RUSLAND.					GRIEKSCHE.				
Obl. *Hope* 1798/1816	5	101¼	101⅜	101¼	Dito te London	5			
Dito dito 1828	5	101¼	101⅜	101½					

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.